

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**на тему: «Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин США
та Китаю в умовах глобальних дисбалансів»**

«The Development of Foreign Economic Relations of the United States and China in the
Conditions of Global Imbalances»

Виконала: студентка денної форми навчання
Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
Антонюк Влада Вадимівна

Керівник – д.е.н., проф. Якубовський С. О. _____

Рецензент – к.е.н., доц. Скороход І. П.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ 10 від «2» червня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ С.О. Якубовський

Захищено на засіданні ЕК № ____

протокол № ____ від «__» ____ 2021 р.

Оцінка _____ / _____ / _____

Голова ЕК _____ С.О. Якубовський

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ США ТА КИТАЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ.....	5
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ США ТА КИТАЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ.....	19
2.1. Аналіз платіжного балансу та чистої міжнародної інвестиційної позиції США та Китаю.....	19
2.2. Аналіз операцій «Carry Trade» з державними облігаціями США та Китаю.....	27
2.3. Регресійна модель взаємовпливу основних статей платіжного балансу Китаю та США.....	29
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ США ТА КИТАЮ З УКРАЇНОЮ.....	32
ВИСНОВКИ.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38
ДОДАТКИ.....	43

ВСТУП

Актуальність роботи. Китай є однією з найпотужніших країн світу. І з кожним роком економіка країни стає все більш могутньою. Разом з тим наслідки потужної фондової кризи 2015 року та торгівельна війна з США залишаються головними проблемами на шляху сталого економічного розвитку. В 2018-2019 рр. китайська влада для боротьби з наслідками фондової кризи здійснила певні реформи, які дали свої позитивні результати. По-перше, темпи накопичення боргу сповільнились. По-друге, фінансова система стала краще регулюватись та контролюватись. Нарешті, профіцит поточного рахунку вже не є надмірним, що у минулі роки із-за викупу валюти на валютному ринку було чинником розширення грошової маси. Але торгова напруженість, перш за все, у відносинах з США залишається, і для продовження прогресу реформи потрібно поглиблювати.

Економіка США є найбільшою економікою світу в номінальному вираженні, складаючи не менше чверті світового ВВП останні 50 років. Американська економіка має дуже високий рівень прозорості. Державними органами США кожний тиждень, місяць, квартал і рік публікуються десятки різних статистичних звітів і економічних показників. Економіка країни є однією з найбільш диверсифікованих економік світу і утримує лідерство в світовій економіці останні 100 років. Однак з початку 2000-х років, внаслідок прискореної глобалізації і зростання економік країн, що розвиваються, її вплив у світовій економіці трохи знизився.

Таким чином, тема дипломної роботи є актуальною для сучасних міжнародних економічних відносин.

Метою роботи є аналіз зовнішньоекономічних зв'язків, а також сучасного стану міжнародної конкурентоспроможності економіки Китаю та Сполучених Штатів Америки.

Досягнення поставленої мети у дипломній роботі передбачено вирішення наступних **завдань**:

- вивчити теоретичні основи аналізу зовнішньоекономічних зв'язків США та Китаю в умовах глобальних дисбалансів;
- провести порівняльний аналіз основних складових зовнішньоекономічних операцій США та Китаю в умовах глобальних дисбалансів;
- проаналізувати платіжні баланси та чисті міжнародні інвестиційні позиції США та Китаю;
- визначити результати операцій «Carry Trade» з державними облігаціями США та Китаю;
- запропонувати регресійну модель взаємовпливу основних статей платіжного балансу Китаю та США;
- виявити особливості зовнішньоекономічних операцій США та Китаю з Україною.

Об'єктом дослідження є економіки США та Китаю.

Предметом дослідження є теоретичні основи та прикладні аспекти трансформації зовнішньоекономічних зв'язків США та Китаю в умовах глобальних дисбалансів.

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є положення, сформульовані у працях вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячених дослідженню зовнішньоекономічних зв'язків країн, зокрема Китаю та Сполучених Штатів.

При написанні роботи були використані порівняльний, статистичний, графічний методи, метод кореляційно-регресійного аналізу.

Дипломна робота є самостійно виконаним дослідженням, усі результати, що викладені у роботі та виносяться на захист, отримані автором особисто.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ США ТА КИТАЮ

Для отримання достовірної інформації щодо стан справ в економіці країн автори звернулися до офіційного сайту Міжнародного валютного фонду, де було зазначено наступне щодо Китайської Народної Республіки: «Після нещодавніх реформ в рамках грошово-кредитної політики Китаю є докази того, що канал процентних ставок передачі грошово-кредитної політики працює. Однак вплив залежить від фінансових ринків і слабший, коли дії монетарної політики не узгоджуються з фіскальною політикою. Це свідчить про необхідність подальших удосконалень шляхом формулювання чіткої мети інфляції та надання оперативної (інструментальної) незалежності КПБ та уточнення основ грошово-кредитної політики з акцентом на одній ключовій процентній ставці.

Також продовження реформи державних підприємств може забезпечити суттєвий стимул для сукупного зростання продуктивності праці в Китаї в середньостроковій перспективі та допомогти протистояти тенденції до зниження сукупної продуктивності, посиленої кризою COVID-19. У попередніх дослідженнях дані показують значні розриви в продуктивності доходів між державними підприємствами та приватними фірмами, що відображає значний неправильний розподіл ресурсів. Неправильний розподіл кредитів відіграє особливу роль важливу роль у поясненні цих закономірностей, спотворюючи капіталоємність державних підприємств щодо приватних підприємств. Реформи, які навіть конкурентні умови між ДП та ДП можуть допомогти стимулювати потенційний ріст виробництва під час виходу з кризи COVID-19. Оскільки китайські держпідприємства також використовуються для здійснення багатьох соціальних та неекономічних функцій, додаткові реформи також будуть важливими для того, щоб забезпечити розподіл прибутку включно та не втратити працівників» [1].

Тобто, можна зазначити, що всі дії держави мають вплив на платіжний баланс країни, через об'єм виробленої продукції на експорт та через інвестиційну привабливість та фінансовий рахунок Китаю.

Також свою думку щодо відносин між країнами та світових подій висловили автори статті «Міжнародна торгівля в епоху турбулентної невизначеності, глобалізації, регіоналізації та пандемії» (2020 р.). Вони пишуть: «Постійна невизначеність, що панує в міжнародних економічних відносинах, особливо у зв'язку з геополітичними факторами та загрозами, які представляє протекціонізм, негативно впливає на світовий економічний клімат. На думку авторів, проблеми пов'язані не тільки з фінансовими кризами, але і з недостатньою ефективністю СОТ, що окреслюється останніми роками, та зростанням протекціонізму та регіоналізації міжнародної торгівлі. Зростаюча кількість обмежувальних заходів у міжнародній торгівлі, до яких нещодавно вдавалися розвинені країни, може не лише негативно вплинути на її розвиток, але й підірвати зусилля світового співтовариства, спрямовані на відновлення світової економіки в цілому. У зв'язку з цим очевидно, що лише дотримання стандартів СОТ та регіональних угод є живильним середовищем для підтримки розвитку балансу в міжнародній торгівлі. За цих обставин національні інтереси країн-учасниць СОТ все частіше вимагають від урядів відмовитись від радикального протекціонізму та актуалізувати побудову ефективних партнерських відносин у рамках цієї організації. Тому необхідно вживати активних заходів для захисту життєво важливої ролі СОТ у розвитку багатосторонньої торгової системи.

Через десять років після кризи 2008-2009 років епідемія COVID-19 знову демонструє вразливість чинної міжнародної фінансово-економічної моделі. Споживачі втратили віру в глобалізацію та міжнародну торгівлю. Ситуація підриває деякі основні принципи виробництва товарів у світі в умовах глобалізації. Тепер компаніям доведеться переглянути ситуацію та розрізати довгі ланки багатонаціонального ланцюжка поставок. У цій

ситуації країни намагаються диверсифікувати ризики та шукати альтернативні варіанти поставок. Тому прямо зараз, на основі аналізу практики регулювання міжнародної торгівлі, очевидно, постане питання про необхідність ініціювати торгові угоди "нового покоління" та рішення СОТ, які враховують різноманітні пандемічні реалії та пов'язані з ними поточні надзвичайні ситуації. Перш за все, необхідно мінімізувати порушення правил транскордонної торгівлі товарами, зокрема тими, які необхідні для боротьби з COVID-19. Як нові пандемічні реалії вплинуть на розвиток міжнародних торгових відносин?

Зараз глобальна пандемія - ще одна причина стимулювати фіскальну та зовнішньоторговельну політику. Однак на основі логічних підходів та різних аналітичних оцінок у сфері ринків наслідків "карантинних свят" можна виділити такі гіпотетичні наслідки можливих наслідків:

1. Короткочасний вплив. Залишається невизначеним, чи відбудеться швидке відновлення ланцюгів поставок, які у своїй діяльності залежать від спілкування із замовниками та партнерами, насамперед великими міжнародними компаніями та інтеграторами бізнесу, які вже змушені скасувати свої традиційні алгоритми, інструменти та інші маркетингові заходи.

2. Середньостроковий вплив. Є деякі побоювання, що уповільнення світової економіки через епідемію матиме ефект уповільнення інвестиційного процесу. Іншим аспектом середньострокового ефекту є те, чи посиляться бажання ряду країн-імпортерів зменшити свою залежність від китайського експорту та здатність диверсифікувати виробництво. Цілком можливо, побачимо більше американських, сінгапурських та інших комерційних шлюзів та дослідницьких центрів, а також появу потенційних лідерів у галузі високих технологій у Південно-Східній Азії.

3. Довготривалий ефект. Зростаючий попит на всі сучасні високотехнологічні продукти та цифрові технології (платформи) та комунікаційні рішення, що дозволяють дистанційно організовувати роботу

на всіх потенційних ринкових просторах, посилить взаємодію між країнами Євразії. та розвиток ситуації у форматі політичної та економічної гібридності. Виходячи з вищевикладеного, можна очікувати нового етапу регіоналізації, що передбачає розрізання ланцюгів поставок, перенесення виробничих потужностей ближче до їх регіональних логістичних ланок. Однак, безсумнівно, ситуація, що склалася в сучасному світі під впливом пандемії COVID-19 має величезний вплив на глобальні проблеми економічного розвитку, особливо стосовно міжнародної торгівлі» [12]. Знову ж таки в даній статті автор пише про вплив на рахунок поточних операцій та всі його складові в платіжному балансу обох країн.

Також не можливо не проаналізувати враження та думки спеціалістів щодо «торговельної війни» між Китаєм та США. «Досліджуючи макроекономічну взаємозалежність між США та Китаєм на грошовому ринку та ринку товарів та послуг, ми виявляємо, що китайський грошовий ринок залежить від ринку США в умовах керованого режиму, де монетарні шоки США негайно передаються на китайську короткострокову процентну ставку через китайський двосторонній обмінний курс. Насправді, ефект є більш значним під час кризи субстандартного рівня, що доводить важливість каналу обмінного курсу в передачі економічних шоків.

З іншого боку, залежність китайського ринку товарів та послуг була зменшена внаслідок політики лібералізації торгівлі та поступового плавання юаню, прийнятої китайською владою. У 2015 році китайський фондовий ринок зафіксував різке порушення, зареєструвавши високу волатильність китайського юаня, яка закликає китайські влади надзвичайно розміщувати свою національну валюту. Китайський грошовий ринок еволюціонує незалежно від розвитку грошового ринку США. Так само китайський ринок товарів і послуг зберігає її незалежність від ринку США. Насправді, плаваючий режим та лібералізація торгівлі допомагають Китаю позбутися залежності від США від двох ринків» - вважають автори статті «Макроекономічна взаємозалежність та політика обмінного курсу в Китаї:

Докази часових рядів Китаю та США» (2020р.) Скіма А. та Хефача І., представники Університету Монастіра, ФГОУ Махдія [13]. «Торговельна війна» одразу має на увазі експорт та імпорт товарами, які є основними складовими рахунку поточних операцій платіжного балансу. В зазначеній статті автор пише про лібералізацію ринків країн, та відсутність впливу на експорт та імпорт будь-яких санкцій.

Однією з представлених статей є «Коли ринковий фундаменталізм та промислова політика стикаються: Чаювання та Експортно-імпортний банк США» (2017р.) Хоупвел К., яка висвітлює тему неоліберальної політики США. У статті вона пише : «У той час, коли багато держав - як розвинених, так і тих, що розвиваються - дедалі більше відвертаються від неоліберальної ортодоксальності, у США, на відміну від цього, кампанія Чайної партії проти Експортно-імпортного банку свідчить про те, що ринковий фундаменталізм стає ще більш глибоко закріпленим і політично потужний. Як показав цей аналіз, в той час як конкуренти збільшують використання експортних кредитів на тлі ширших об'ємів промислової політики, США є помітним відхиленням. Через зростання потужності Чайної та інших консервативних груп, здатність США використовувати експортні кредити для підтримки своїх фірм та експортерів була сильно порушена. Обмежуючи та потенційно навіть ліквідуючи свій Експортно-імпортний банк, США підриває конкурентоспроможність важливих галузей промисловості та сприяє переміщенню передового високоцінного виробництва за кордон. Таким чином, випадок з експортним кредитом ілюструє, як внутрішні політичні сили - зокрема підйом потужного антидержавного руху - можуть перешкоджати здатності США проводити ефективну промислову політику, реагувати на нових конкурентів та зберігати свою економічну першість зростаючого глобального конкурентного тиску. Посилення ідеологічного руху ультра-вільного ринку підриває основні аспекти власного стану розвитку США та обмежує здатність США ефективно конкурувати з

конкурентами, які є активними та високоефективними користувачами промислової політики.

Дивно, але перед обличчям чаювання та коливанням його ринкової фундаменталістської ідеології великий бізнес знайшов свою серйозну перешкоду. Іронія полягає в тому, що основні діючі особи американського бізнесу спочатку були провідними поборниками неолібералізму та ключовими рушіями його зростання у США та в усьому світі (Blyth 2002). Більша частина проринкового порядку денного, прийнятого Чаюванням, - дерегуляція, сприяння гнучким ринкам праці, зменшення податків, лібералізація торгівлі тощо - була ініційована бізнесом як засіб підвищення його прибутковості. Бізнес відігравав центральну роль у виробленні та розповсюдженні ідей вільного ринку і завдяки своєму значному політичному впливу допоміг здійснити морські зміни в ідеології та державній політиці. Проте аналіз сучасної політики експортного кредитування показує, що ринковий фундаменталізм, який давно розглядався як рух до бізнесу (Blyth 2002), зараз фактично використовується проти бізнесу та підриває його матеріальні інтереси.

Цей випадок відходить від традиційних теорій поведінки держави в міжнародній політичній економії, будь то реалістичні припущення, що держави діятимуть для збільшення своєї економічної та військової могутності, марксистські уявлення про державу як “виконавчий комітет буржуазії” або конструктивістські висловлювання, заснованих на ідеях експертів. Натомість зрив американського експортного кредиту висвітлює силу нераціональної політичної ідеології, яка рухає поведінку могутньої держави - проти її національних інтересів, а також інтересів її бізнес-еліт» [14]. Дана стаття передбачає вплив ТНК на платіжний баланс країн через фінансовий рахунок та інвестиції та рахунок поточних операцій через всі основні структурні частини.

Аби більше детально пояснити стан справ з державним боргом США, як він виник та чому влада нічого з ним не робить було розглянуто

статтю К. Амадео «Державний борг США та як він став на стільки великим» (2021). В даній статті автор говорить: «Американський борг - це сума усього непогашеного боргу федерального уряду. 1 жовтня 2020 року він перевищив 27 трлн. дол. США. Приблизно дві третини займає державний борг. Уряд зобов'язаний цим покупцям американських казначейських векселів, включаючи приватних осіб, компанії та іноземні уряди. Решта третина - внутрішньодержавний борг. Казначейство заборгувало цей борг перед різними департаментами, які мають цінні папери на державному рахунку. Найбільший власник - соціальне забезпечення.

Державний борг більший за той, який виробляє Америка за цілий рік. Це високе співвідношення боргу до валового внутрішнього продукту (ВВП) говорить інвесторам, що країна може мати проблеми з поверненням позик. Це нове і тривожне явище для США. У 1988 році борг становив лише половину економічного виробництва Америки. Але не дивлячись на це зарубіжні країни, такі як Китай та Японія, купують казначейські товари, щоб інвестувати свою експортну виручку, деноміновану в доларах США, і вони раді позичати Америці - своєму найбільшому клієнту - щоб вона продовжувала купувати їх експорт.

Як великий борг США впливає на економіку? У короткостроковій перспективі економіка та виборці отримують вигоду від дефіцитних витрат, оскільки це обумовлює економічне зростання та стабільність. У довгостроковій перспективі власники боргу можуть вимагати більших виплат відсотків. Це пов'язано з тим, що коефіцієнт боргу до ВВП збільшується, і вони хочуть компенсації за підвищений ризик, що їм не буде погашено [16]. Державний борг США має прямий вплив на фінансовий рахунок платіжного балансу та на чисту міжнародну інвестиційну позицію США.

Отже, багато дослідників висвітлювали та аналізували економіки та загальні відносини між країнами. Торговельна війна між США та Китаю, мабуть, одна з найбільш цікавих тем для написання статей серед авторів. Також можна сміливо сказати, що кожна з представлених статей несе

важливу інформацію для нашого подальшого аналізу платіжного балансу країн.

Інвестиції визначаються, як один із локомотивів економічного розвитку. Також вони виступають і як одна із форм міжнародних економічних відносин. Кількість інвестицій у країни характеризує її економічний розвиток і його стабільність, так, якщо потік інвестицій великий, то країна вважається розвиненою та перспективною для нарощення капіталу у ній, у ній створені сприятливі умови для ведення бізнесу та налагоджений інвестиційний клімат, і навпаки. Ключовою мотивацією інвестицій виступає їх дохідність, яка відрізняється від країни до країни. Тому багато науковців вважають цю тему важливою, і присвячують їй свої праці, вивчають ступінь дохідності у тих чи інших країн, а також причини, чому вона низька чи висока, і порівнюють з іншими країнами.

Наприклад, у своїй праці Якубовський С.О., Ломачинська І. А. та Іванів-Дубна М.В. вивчають вплив доходів від іноземних інвестицій на державний та зовнішній борг країн Північної Європи, до яких у тому числі відносяться Швеція та Фінляндія. Необхідною умовою для подальшого прискорення економічного розвитку є підвищення продуктивності в країні, що потребує покращення умов для конкуренції, залучення висококваліфікованих кадрів, а також подальший розвиток інновацій. Як правило, це пов'язано із іноземними інвестиціями, які відіграють важливу роль для будь-якої держави, втім їх вплив на економічний розвиток не завжди є позитивним. Для більшості країн доходи від прямих, портфельних та інших інвестицій впливають на накопичення державного та зовнішнього боргу. В контексті цього, дослідження присвячено аналізу динаміки, структури, особливостей державного боргу країн Північної Європи, та впливу доходів від інвестицій на державний та зовнішній борг цих країн, зокрема Норвегії, Данії, Фінляндії, Швеції. За результатами аналізу доведено, що державний борг країн Північної Європи є помірним у порівнянні з іншими країнами. Найбільшим державний борг характерний для Швеції, а

найменший для Данії. Емпіричний аналіз на основі методу векторної авторегресії дозволив оцінити взаємозв'язок між доходами від іноземних інвестицій і рівнем державного та зовнішнього боргу для цих країн. За результатами аналізу виявлено, що доходи від прямих, портфельних, інших інвестицій країн Північної Європи впливають на борг і навпаки. Тест причинності показав, що доходи від портфельних інвестицій, отримані Норвегією, впливають на її зовнішній борг. А між зовнішнім боргом та доходами від інших інвестицій Норвегії існує взаємозалежність. У Данії зовнішній борг впливає на дохід від прямих та інших інвестицій. В Фінляндії зміна доходу від інших інвестицій спричиняє зміну рівня зовнішнього боргу. У Швеції дохід від портфельних інвестицій впливає на зовнішній борг і навпаки. В свою чергу, зовнішній борг Швеції впливає на дохідність інших інвестицій. Отже, за результатами емпіричного аналізу доведено, що, не зважаючи на відмінності у структурі національних економік та фінансових систем, а також економічної та фінансової політики уряду, інвестиційний дохід є одним з основних факторів, що впливає на динаміку державного та зовнішнього боргу всіх країн Північної Європи [17].

Японські дослідники Оно Санае та Сузукі Юї к своїй праці вивчають вирішальні фактори у дохідності іноземних інвестицій, порівнюючи США та Японію. У Японії, де триває старіння суспільства з низьким рівнем народжуваності, важливо збільшити прибутковість чистих зовнішніх активів, щоб компенсувати зниження обсягу таких активів. В результаті збільшення частки прямих іноземних інвестицій в останні роки очікується зростання прибутковості чистих зовнішніх активів. Однак віддача від прямих іноземних інвестицій Японії як і раніше нижче, ніж віддача від прямих іноземних інвестицій Сполучених Штатів. Деякі дослідження вказують на те, що прибутковість прямих іноземних інвестицій Сполучених Штатів завищується в результаті практики ухилення від сплати податків. Однак вкрай важливо підвищити прибутковість за рахунок прийняття відповідних ризиків, не

покладаючись на практику ухилення від сплати податків, в умовах зростаючої міжнародної критики такої практики.

У цьому дослідженні розглядаються вирішальні фактори, що впливають на віддачу від прямих іноземних інвестицій як Японії, так і Сполучених Штатів, і порівнюються характеристики, унікальні для цих двох країн. Результати дослідження свідчать про те, що американські компанії мають більш сильну тенденцію вибирати країни призначення інвестицій з урахуванням податкових факторів і що ця тенденція, ймовірно, відіб'ється на прибутковості прямих іноземних інвестицій. З іншого боку, результати також свідчать про те, що, хоча транснаціональні компанії стикаються з різними факторами ризику в країнах призначення інвестицій, американські компанії забезпечують більш високу надлишкову прибутковість в обмін на прийняття ризику [18].

Далі будуть проаналізовані статті дослідників теоретичних положень платіжного балансу.

Генрі Кьямбалеса у своїй статті під назвою «Торговий дефіцит: причини, наслідки та засоби правового захисту» (2019) досліджує різноманітні фактори, пов'язані з перевищенням кількості витрат на імпорту над доходами від експорту товарів та послуг. Серед можливих причин торгового дефіциту згадуються такі явища: дефіцит національного бюджету, зниження податків урядом; дефіцит, пов'язаний з витратами, зростання вартості імпорту, завищений валютний курс, демпінг. До наслідків торгового дефіциту можуть ставитися підвищення відсоткових ставок у країні, скорочення ВВП і зменшення доходів країни. Для вирішення і подальшого недопущення цієї проблеми уряду необхідно застосовувати заходи, спрямовані на зменшення бюджетного дефіциту країни, сприяння виробництву, експорту промислових товарів, розвитку інновацій і творчого підходу у вітчизняній промисловості і підтримку програми експортно-імпортного фінансування. Крім торгового балансу, автор згадує в статті і баланс міжнародної заборгованості, який відображає різницю у вартості

активів, що належать резидентам за кордоном і нерезидентам в країні, тобто міжнародну інвестиційну позицію країни. Таким чином, різниця між припливом доходів і виплатами дозволить визначити, є країна «чистим боржником» або «чистим кредитором» у концепції міжнародної інвестиційної позиції. Для країн, у яких є надлишок капіталу для інвестицій в їх внутрішню економіку і які більше не мають потреби в швидкому економічному зростанні, бажано прагнути стати чистими «країнами-кредиторами», контролюючи приплив іноземних інвестицій. Це може запобігти можливості фінансової кризи і високих відсоткових ставок, які можуть бути викликані раптовим відкликанням інвестицій з будь-якої причини і погіршенням сальдо поточного рахунку через збільшення доходів іноземців від вкладень [19].

У дослідженні «Вплив грошових переказів на рахунок поточних операцій у країнах, що розвиваються, і країнах з перехідною економікою» (2019) Еммануель К.К. Ларт стверджує, що загалом грошові перекази позитивно позначаються на рахунку поточних операцій. Благотворний ефект створюється за рахунок можливих внутрішніх інвестицій, направлених на підтримку компаній-експортерів у виробничому секторі. Також грошові перекази можуть виступати в ролі додаткового джерела іноземного доходу, який може використовуватися для фінансування торгового дефіциту, тим самим покращуючи поточний рахунок. Проте, якщо ці кошти стануть причиною збільшення споживання імпортованих товарів та послуг, це може негативно вплинути на торговельний баланс, а разом з тим і погіршити рахунок поточних операцій. Інші шляхи, за допомогою яких грошові перекази можуть вплинути на рахунок поточних операцій, включають підвищення номінального обмінного курсу після припливу іноземної валюти в державу, а також феномен голландської хвороби, і обидва з даних явищ будуть сприяти зниженню попиту на експорт, збільшенню імпорту і, в кінцевому результаті, погіршенню рахунку поточних операцій [20].

Стаття Кан-Кук Лі «Лібералізація рахунку операцій з капіталом і економічне зростання: новий погляд на емпіричний взаємозв'язок» (2016) присвячена виявленню залежності економічного росту країни від її політики, направленої на послаблення контролю за переміщенням капіталу через державні кордони. Вважається, що лібералізація руху капіталу може допомогти прискорити темпи росту економіки за рахунок збільшення об'єму інвестицій і підвищення економічної ефективності. Проте у роботі зазначається, що у багатьох країнах, які все ж таки наважилися на усунення певної частини обмежень, замість покращення стану економіки спостерігалось підвищення її нестабільності. Провівши низку емпіричних досліджень, автор помітив доволі слабку кореляцію між лібералізацією рахунку операцій з капіталом та економічним зростанням країни. Було тільки виявлено наявність тимчасових позитивних ефектів послаблення обмежень на економічний ріст більше всередині країн з меншим державним споживанням. Також варто зазначити, що в умовах слабого регулювання банківської системи та інших деформацій внутрішніх ринків капіталу його притоки можуть нерівномірно розподілятися, створюючи при цьому різні проблеми [21].

У праці Наджибулли Закі «Вплив корупції на залучення прямих іноземних інвестицій» (2020) вказується, що загалом інвестиції виступають двигуном економіки та сприяють економічному зростанню країни. Також вони відіграють важливу роль у благополуччі населення. З одного боку, прямі іноземні інвестиції стимулюють появу та розвиток нових технологій, навичок, інновацій, досвіду і знань у приймаючих країнах. З іншого боку, вони забезпечує приймаючим економікам стабільні фінансові ресурси на тривалий проміжок часу. Це означає, що уряд має бути зацікавлений у відкритті своїх кордонів та створенні сприятливих умов для припливу прямих іноземних інвестицій. Однак корупція є однією з основних перешкод на шляху до цього, це явище негативно впливає на приплив прямих іноземних інвестицій і зменшує їхній об'єм.

Оскільки корупція збільшує витрати і знижує вигоди від прямих іноземних інвестицій, вона часто стає причиною нерозвиненості економічної конкуренції, а також створює більше ризиків для потенційних іноземних інвесторів.

Однак важливо вказати наступне: хоча більшість емпіричних досліджень показали, що корупція негативно впливає на потоки прямих іноземних інвестицій, деякі з них підтвердили, що також існує позитивний вплив корупції на потоки прямих іноземних інвестицій, наприклад, у тому випадку, коли інвесторам вигідніше дати хабар, щоб уникнути втрачених вигід і певних видів витрат.

Проте загалом можна зробити висновок, що негативних наслідків від корупції більше, ніж позитивних, тому країни несуть відповідальність за боротьбу з корупцією для залучення більшої кількості прямих іноземних інвестицій і натомість отримати вигоду для свого стійкого економічного зростання [22].

У роботі Ірини Жук «Теоретичні підходи до регулювання платіжного балансу як основи досягнення макроекономічної рівноваги» (2019) розглянуті основні теоретичні концепції та методи його регулювання.

Спершу потрібно зазначити, що регулювання платіжного балансу є однією з головних передумов забезпечення рівноваги у відкритій економіці. Застосовуючи певні інструменти його вирівнювання, країні потрібно брати до уваги не тільки теоретичні основи, але і її особливості розвитку, зокрема у сфері міжнародних платіжних відносин, умов функціонування монетарної та фінансової систем та пріоритетні напрямки економічної політики.

Класико-неокласична концепція, яка була актуальною у XIX- I половині XX століття, містить у собі теорії, згідно з якими стабілізація платіжного балансу залежить від стихійного перерозподілу золота між країнами, впливаючи на зміну рівня цін і грошового обороту, а також від коливань валютного курсу. Кейнсіанська та неокейнсіанська концепції звертали увагу на зміну рівня доходу та зайнятості, тобто профіцит сальдо

платіжного балансу досягається за допомогою збільшення притоку доходів в країну або зменшення внутрішніх витрат. Інструментами досягнення рівноваги платіжного балансу у даних концепціях вважаються грошово-кредитна та фіскальна політики [23].

Монетаристський підхід вказує на грошову природу платіжного балансу, розглядає зміни в ньому як результат дисгармонії на грошовому ринку країни та наполягає на приділенні уваги регулюванню саме внутрішніх економічних процесів з використанням монетарної політики. Незважаючи на певні недоліки та спрощені висновки у цих концепціях автор наголошує, що вони й через багато років мають достатній вплив та містять важливу інформацію щодо регулювання платіжного балансу. Здійснення його урівноваження на практиці відбувається за допомогою системи, серед складових якої можна виділити засоби вирівнювання (фінансування сальдо платіжного балансу та регулювання, тобто політика задля запобігання небажаного сальдо); рівень, на якому відбувається регулювання (державний і міждержавний), методи державного регулювання (ринкові та адміністративні), а також інструменти стабілізації, серед яких варто назвати монетарну та фінансову політики, стимулювання експорту, валютний контроль і обмеження, узгодження умов кредитування тощо.

РОЗДІЛ 2

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ США ТА КИТАЮ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ДИСБАЛАНСІВ

2.1 Аналіз платіжного балансу та чистої міжнародної інвестиційної позиції США та Китаю

Платіжний баланс країни є одним з найважливіших документів, в ньому вказані зміни в взаємовідносинах країни з зовнішнім світом, такі як: зміна вартості активів, об'єм експорту та імпорту тощо.

Повні платіжні баланси країн знаходяться у Додатку А та Додатку Б (див. Додаток А, Додаток Б).

Почати аналіз варто з рахунку поточних операцій, який містить експорт та імпорт товарів та послуг, первинні доходи, які також в себе включають доходи від інвестицій та оплата праці, вторинні доходи та сам рахунок поточних операцій.

Таблиця 2.1

Платіжний баланс Китаю та США 2016-2019 рр.: рахунок поточних операцій, млрд. дол. США

		Поточний рахунок	Експорт товарів	Імпорт товарів	Експорт послуг	Імпорт послуг	Первинний дохід	Вторинний дохід
Китай	2016	202,203	1989,52	1500,64	208,403	441,549	-44,014	-9,52
	2017	195,116	2216,21	1740,27	213,063	471,995	-10,037	-11,857
	2018	25,499	2414,44	2022,27	233,566	525,735	-75,093	-2,41
	2019	141,335	2399,02	1973,75	244,359	505,508	-33,037	10,25
США	2016	-394,87	1457,39	2207,2	780,528	511,899	197,021	-110,72
	2017	-365,26	1557	2356,34	830,338	544,833	257,794	-109,27
	2018	-449,7	1676,95	2557,25	862,432	562,069	251,172	-120,93
	2019	-480,23	1652,44	2516,77	875,83	588,363	236,344	-139,71

Джерело: розраховано автором на основі даних [24, 25]

Китай постійно збільшує експорт своєї продукції і завдяки тому, що темпи його економічного зростання суттєво перевищують показники інших країн, його частка у світовому товарному експорті досі продовжує зростати. Країна експортує неймовірну кількість товарів та послуг, але імпорт товарів теж збільшується.

Об'єми обох показників зростають майже пропорційно. Щодо ринку послуг імпорт вищий за експорт, за рахунок того, що Китай закуповую інноваційні послуги за кордоном. Помітні зміни відбулися з 2016 року, коли США почали запроваджувати економічні санкції до Китаю.

Відомий факт, Сполучені штати – основний імпортер товарів та експортер послуг, що є повною протилежністю Китаю. Але не дивлячись на це, кожна стаття – експорт та імпорт товарів та послуг збільшується протягом всього досліджуваного періоду. Зростання як експорту, так і імпорту відображало зростання майже у всіх основних категоріях. Збільшення експорту очолювалося промисловими поставками та матеріалами та капітальними товарами, а збільшення імпорту - промисловими поставками та матеріалами; автомобільні транспортні засоби, деталі та двигуни; та споживчих товарів. Експорт за січень 2021р. становив 191,9 млрд. дол. США, що на 1,8 млрд. дол. США більше, ніж експорт у грудні 2020 р.. Імпорт за січень 2021р. становив 260,2 млрд. дол. США, що на 3,1 млрд. дол. США, ніж імпорт у грудні 2020 р.

Зростання дефіциту товарів і послуг у січні 2021р. відображало збільшення товарного дефіциту на \$ 1,3 млрд. до 85,4 млрд. дол. США та збільшення профіциту послуг на 0,1 млрд. до 17,2 млрд. дол. США [36]. Також ця відмінність країн відображається у торговельному сальдо, який в США є відмінним, а в Китаю – позитивним. Щодо торговельного балансу Сполучених Штатів можна зауважити, що у 2017 році він значно збільшився, і не можна сказати, що тарифні обмеження, введені в 2018 році тодішнім президентом США Д. Трампом суттєво вплинули на економіку обох країн.

Невважаючи на санкції Китай був найбільшим постачальником товарів у США у 2018 році, головними категоріями стали електротехнічне обладнання, машини, меблі та постільні принадлежності, іграшки та спортивне спорядження та пластмаси [36].

Китай виробляє багато споживчих товарів за меншою собівартістю, ніж інші країни, тому американське населення приваблюють низькі ціни. Більшість економістів погоджуються, що конкурентоспроможні ціни в Китаї є результатом двох факторів: більш низький рівень життя, який дозволяє компаніям в Китаї платити нижчу заробітну плату працівникам та занижений обмінний курс національної валюти. Проте загальний експорт Китаю до всіх країн світу мав лише не значне зниження у 2019, що означає, що КНР відкрила нові ринки збуту для своїх товарів, які раніше йшли на експорт у США.

У межах нової угоди про зону вільної торгівлі Сполучені Штати отримала новий важіль впливу на Мексику та Канаду в їхній торгівлі з «третіми країнами», у першу чергу з Китаєм [5, 6]. Порівнюючи перші два квартали 2020 року можна зауважити, що Китай дуже добре відновився після всесвітнього шоку. Імпорт товарів другого кварталу 2020р. залишився на рівні першого, тоді як експорт суттєво збільшився. Щодо ринку послуг за останні півроку, то експортні послуги стабільні, а імпорту зменшились на 15 млрд. дол. США.

Оплата труда нерезидентів в США та американців за кордоном протягом 2016 - 2020 року більш менш стабільна. Відомо, що Сполучені Штати – це країна мігрантів, тому звичайно об'єм їх заробітної платні в країні більший. Щодо доходів від інвестицій, то американські інвестори отримують більший прибуток ніж закордонні за рахунок виплат та дивідентів. Збільшення як надходжень, так і платежів в основному відображало збільшення доходу від прямих інвестицій, та доходів від портфельних інвестицій, переважно від власних цінних паперів [36].

Первинні доходи Китаю стабільно від'ємні. Громадяни все більше та більше вирушають за кордон до країн, де заробітна плата значно вища ніж

всередині, до тих самих Сполучених Штатів. Але і за кордоном справи не покращуються. Протягом всього досліджуваного періоду заробітна плата китайського населення зменшується, а об'єм заробітної плати, яку отримують нерезиденти, протягом 2016-2017рр. був стабільний, а з 2018 року зростає. Протягом всього досліджуваного періоду часу національні інвестори отримують менший дохід від інвестицій, аніж закордонні. Звідси і твердження, що етнічні китайці, які проживають за кордоном, поступово заміщують інших іноземних інвесторів. Вони накопичують капітал та інвестують в рідну країну.

Баланс вторинних доходів, або односторонні платежі, в обох країнах від'ємні, тобто на міжнародній арені дані країни виступають донорами безоплатних трансфертів, ніж реципієнтами. У США цей показник в 10 разів більший за Китай. Хоча в Піднебесній у 2019 році вперше бачимо додатні цифри, один з варіантів такого явища можливо те, що в період пандемії країна отримувала гроші для боротьби з пандемією та пошуку вакцини від Covid-19.

Загалом, можна відзначити, що рахунок поточних операцій Сполучених Штатів від'ємний і на 2019 рік складає майже пів трильйона дол. США. Дефіцит поточного рахунку США збільшився на 34,8 відсотка, до 647,2 млрд. дол. США у 2020 р.

Дефіцит становив 3,1 відсотка поточного ВВП у доларах США порівняно з 2,2 відсотками в 2019 році. Збільшення дефіциту поточного рахунку на 167,0 млрд. дол. США у 2020 р. В основному відображало зменшення надлишків на первинному доході та на послугах та збільшення дефіциту на товари [36].

Рахунок поточних операцій Китаю є позитивним, і у країни є вільні гроші, які можна вкласти за кордоном. В першому кварталі 2020 року можна було побачити від'ємний поточний баланс, але на третій квартал 2020 року він відновився до свого звичного позитивного стану.

Дефіцит рахунку операцій з капіталом Китаю врівноважується надлишком на поточному рахунку, який реєструє вхідний грошовий потік в країну.

Наслідком негативного сальдо рахунку операцій з капіталом є те, що володіння активами в зарубіжних країнах зростає, навіть в період всесвітніх обмежень. Рахунок операцій з капіталом Сполучених Штатів нестабільний: 2016р., 2018/19рр. – негативний.

Лише в 2017 році операції з передачею права власності в країну збільшувались або надавались, весь інший час володіння передавалось закордон. Далі розглянемо фінансовий рахунок платіжного балансу обох країн (див. Табл.2.2).

Таблиця 2.2

**Платіжний баланс Китаю та США 2016-2019 рр.: фінансовий
рахунок, млрд. дол. США**

		Фінансовий рахунок	Сальдо прямих інвестицій	Сальдо портфельни х інвестицій	Сальдо інших інвестицій	Помилки та пропуски	Резервні активи
Китай	2016	416,07	41,675	52,271	316,74	-229,41	-443,63
	2017	-109,54	-27,791	-29,497	-51,894	-213,04	91,526
	2018	-172,68	-92,339	-106,87	20,376	-178,74	18,876
	2019	-37,754	-58,112	-57,948	75,949	-198,05	-19,288
США	2016	-365,72	-174,57	-194,98	-3,992	37,854	2,101
	2017	-332,41	38,381	-221,42	-173,37	18,761	-1,695
	2018	-424,72	-412,78	32,186	-23,72	34,183	5,004
	2019	-400,21	-163,16	-133,41	-65,299	90,927	4,66

Джерело: розраховано автором на основі даних [34, 35]

Також в 2017 році сальдо прямих іноземних інвестицій в США було позитивним і складало більше 38 млрд. дол. США, що скоріше за все пов'язане з додатнім рахунком операцій з капіталом.

Всі інші роки були від'ємними, тобто американські інвестори купляють менше активів з правом участі в підприємствах інших країн, ніж іноземці – в національній економіці.

Американські транснаціональні підприємства інвестують майже в кожну країну, але їх інвестиції в філії в п'яти країнах становили більше половини загальної позиції на кінець 2019 року. Позиція прямих інвестицій США за кордоном залишалася найбільшою в Нідерландах - 860,5 млрд дол. за ними йдуть Великобританія (851,4 млрд. дол.) та Люксембург (766,1 млрд. дол.). Канада (\$ 402,3 млрд.), піднялася на одну позицію з 2018 року і стала четвертою за величиною приймаючою економікою, перемістивши Ірландію (\$ 354,9 млрд.) на п'яте місце.

Прямі іноземні інвестиції в США були зосереджені в американському виробничому секторі, який становив 40,1% позиції. Були також значні інвестиції у фінанси та страхування (12,3%) та оптову торгівлю (10,5%) [21].

Подібна ситуація з інвестиціями без права голосу. У 2018 році американські інвестори придбали більше портфельних активів на більше ніж 33 млрд. дол. США., ніж закордонні в національній економіці. Всі інші роки ситуація обернена.

Протягом 2017-2020 років сальдо прямих інвестицій Китаю є від'ємним, тобто іноземні інвестори придбають активів в економіці Китаю на більшу суму, ніж національні інвестори за кордоном.

Загалом з 2016 по 2019 роки вартість активів, які були придбані в економіці Китаю іноземними прямими інвесторами, на 137 млрд. доларів перевищила збільшення вартості активів, придбаних китайськими прямими інвесторами за кордоном.

Аналогічна ситуація спостерігається із портфельними інвестиціями: з 2016 по 2019 роки вартість активів, які були придбані в економіці Китаю іноземними інвесторами, на 142 млрд. доларів перевищала збільшення вартості активів, придбаних китайськими інвесторами за кордоном.

Зворотна ситуація спостерігається з іншими інвестиціями: з 2016 по 2019 роки вартість активів, які були придбані за кордоном китайськими інвесторами, на 361 млрд. доларів перевищала збільшення вартості активів, придбаних іноземними іншими інвесторами за кордоном. Інші іноземні інвестиції є єдиними інвестиціями, які стабільно від'ємні. Свій пік вони досягли у 2017 році, і склали -173 млрд. дол. США. Все більше і більше іноземців беруть кредити в американських установах, що і відображає такий результат.

На відміну від фінансового рахунку платіжного балансу, який представляє різницю між вартістю зовнішніх фінансових активів та зобов'язань за 1 рік, міжнародна інвестиційна позиція показує вартість накопичених активів за всю економічну історію.

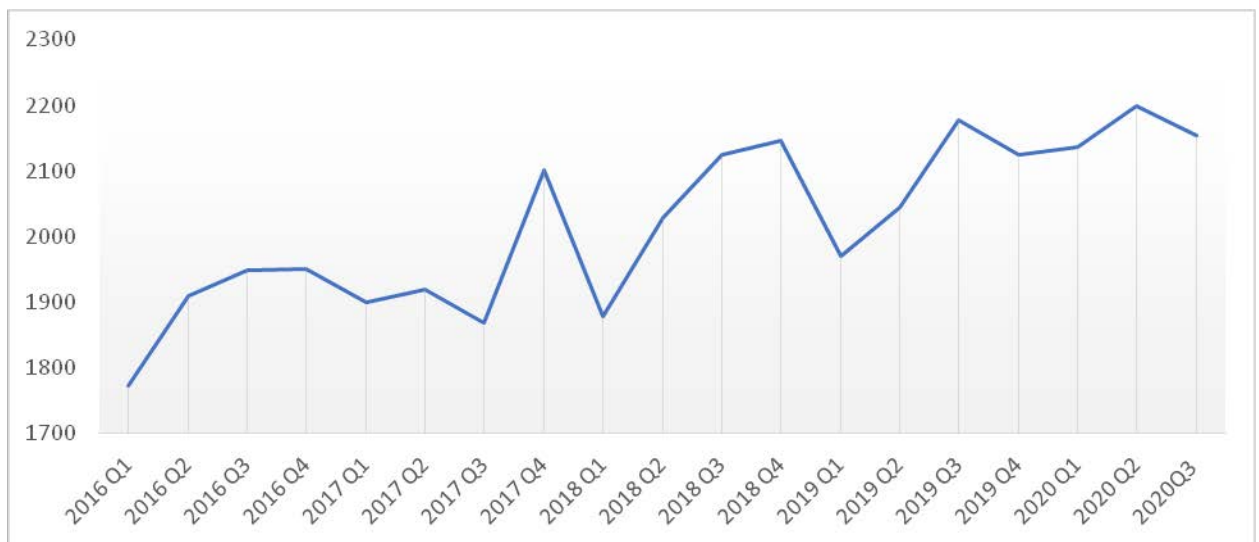

Рис. 2.1 Міжнародна інвестиційна позиція Китаю за 2016-2020 роки
Джерело: розраховано авторами на основі даних [35]

Не дивлячись на всі труднощі в Китаї, перевищення зовнішніх активів над зобов'язаннями перед нерезидентами вказує на статус «чистого кредитора» країни. І цей статус зростає з кожним роком. Так, на початок 2020 року зовнішні активи перевищували зобов'язання на більше ніж 2 трлн. дол. США.

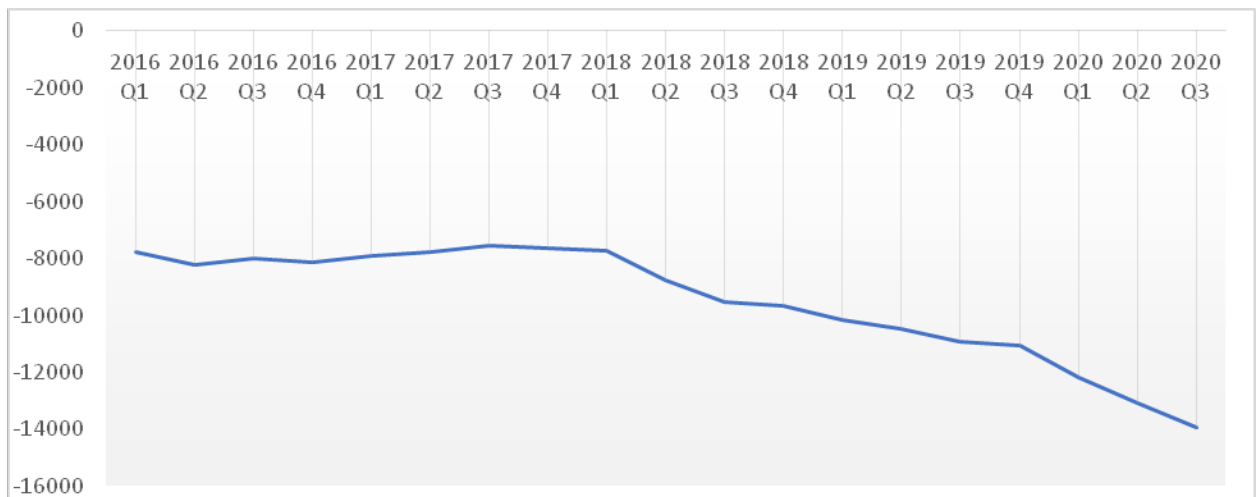

Рис. 2.2 Міжнародна інвестиційна позиція США за 2016-2020 роки

Джерело: розраховано авторами на основі даних [34]

Відомий факт, що Сполучені Штати Америки є найбільшим кредитором та найбільшим боржником світової економіки. Тому не дивно, що можна побачити об'єм боргу перед нерезидентами на кінець 2020 року у майже 14 трлн. дол. США.

Таблиця 2.3

**Чиста міжнародна інвестиційна позиція США за 2016-2020 роки,
млрд. дол. США**

	2016	2017	2018	2019	2020
Активи	24 031,5	27 772,3	25 233,8	29 152,8	32 156,0
Прямі іноземні інвестиції	7 403,2	8 923,1	7 443,9	8 798,7	9 295,6
Портфельні інвестиції	10 011,4	12 571,5	11 433,6	13 375,9	14 672,6
Похідні фінансові інструменти (крім резервів) і опціони на акції співробітників	2 220,5	1 560,8	1 449,6	1 790,4	2 545,7
Інші інвестиції	3 990,7	4 267,3	4 457,6	4 673,4	5 014,8
Резервні активи	405,8	449,7	449,1	514,4	627,3
Пасиви	32 160,8	35 394,5	34 908,2	40 203,3	46 248,1
Прямі іноземні інвестиції	7 510,5	8 814,8	8 401,7	10 547,1	11 969,7
Портфельні інвестиції	17 360,0	19 398,3	18 844,2	21 389,8	24 666,4
Похідні фінансові інструменти (крім резервів) і опціони на акції співробітників	2 162,3	1 523,2	1 407,5	1 770,3	2 552,4
Інші інвестиції	5 128,0	5 658,3	6 254,8	6 496,2	7 059,6
Сальдо	-8 129,3	-7 622,2	-9 674,4	-11 050,5	-14 092,1

Джерело: складено автором на основі [34].

Протягом всього періоду 2016-2020 рр. зобов'язання зростали, але це ніяким чином не турбує економіку країни.

Динаміка складових активів і пасивів міжнародної інвестиційної позиції США за останні п'ять років представлені в таблиці 2.3.

Помилки та пропуски США стабільно позитивні, що вказує на деякі похибки в статистиці країни. Загалом вони не перевищують 100 млрд. дол. США в рік.

Та ж сама стаття платіжного балансу є стабільно від'ємними для Китаю за модулем набувають суттєвих значень – у середньому 200 млрд. доларів, що також свідчить про певну неузгодженість у діяльності статистичних органів Китаю.

Щодо резервних активів Китаю, то можна зазначити, що їх обсяг є досить стабільним за винятком 2016 року, коли відбулось їх суттєве скорочення. Лише в 2017 році США скоротило свої резерви на майже 2 млрд. дол. США. Весь інший досліджуваний час вони майже незмінні.

2.2 Аналіз операцій «Carry Trade» з державними облігаціями США та Китаю

Надалі буде розглянуто аналіз операцій Carry Trade. Станом на 25.02.2021р. та 25.02.2020р. маємо наступні показники валютного курсу трьох країн: США, Китаю та України.

Таблиця 2.4

Обмінні курси валют країн США, Китаю та України

Ех. г. Рік	USD/CNY	USD/UAH	CNY/UAH
2020	7,01	24,49	3,49
2021	6,45	27,95	4,33

Джерело: розраховано на основі даних [1, 37-40].

Одразу можна відзначити той факт, що китайський юань подорожчав у порівнянні з 2020 роком, а національна валюта України – девальвувала, але не суттєво.

Окрім цього ще були додатково взяті певні показники з офіційних сайтів Національних Банків країн та інших перевірених джерел (див. Список використаних джерел).

Таблиця 2.5

**Відсоткова ставка займу та дохідність внутрішньодержавних
облігацій США та Китаю за 2020р.**

Країна	Процентна ставка займу, %	ОВДП, %
Китай	3,85	2,798
США	0,25	1,163

Джерело: розраховано авторами на основі даних [1, 37-40]

Найвища відсоткова ставка наразі в Україні, а найнижча – в США. Щодо відсотка дохідності по облігаціям внутрішньодержавної позики ситуація аналогічна: США залишається з найнижчим показником, а найвищий – в Україні. Маючи всі необхідні дані для проведення аналізу Carry Trade можна його розпочати.

Якщо розглянути ситуація займу 1 млн. дол. США в США та інвестування у Китай у 2020 році, то мали би наступне: 1 млн. дол. США обмінюємо на китайський юань ($1000000 \cdot 7,01 = 7010000$ юаней). Ці гроші інвестуємо у державні облігації Китаю, що мають дохідність 2,798% на рік ($7010000 \cdot 1,02798 = 7206139,8$ юаней).

Наступне що має бути зроблене це обернений обмін юаней на дол. США по курсу 2021 року ($7206139,8 / 6,45 = 1117230,97$ дол. США), далі повертаємо позику в США та позичковий відсоток (1117230,97-

$(1000000 + (1000000 * 0,0025)) = 114730,97$ дол. США). Отже на кінець отримуємо чистий дохід у 114,73 тис. дол. США.

Якщо було би проведено таку ж операцію минулого року, але інвестувати з Китаю в США, або з США в Україну, або з Китаю в Україну, то інвестори не тільки не отримали би дохід, але й були би боржниками державним банкам. Інвестори втратили би гроші лише на девальвації національної валюти, тому такі операції не прибуткові.

2.3 Регресійна модель взаємовпливу основних статей платіжного балансу Китаю та США

Також в даному розділі буде далі розглянуто регресійна модель впливу основних статей платіжного балансу на односторонні платежі, які виходять з обох країн. Отже, отримуємо таку модель:

$$S = X * \beta_1 + M * \beta_2 + I * \beta_3 + E * \beta_4 + P * \beta_5 + T * \beta_6, \text{ де}$$

S – односторонні платежі (виплати); X – експорт товарів; M – імпорт товарів; I – доходи від інвестицій (пасиви); E – оплата праці (виплати); P – експорт послуг, T – імпорт послуг.

Далі у Табл. 2.6 наведені коефіцієнти регресійної моделі для США.

Таблиця 2.6

Коефіцієнти регресійної моделі

Модель	Нестандарт. коефіцієнти		Стандарт. коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандарт. похибка	Бета		
1 (Константа)	59,402	9,157		6,487	,000
X	-,013	,054	-,115	-,240	,814
M	-,006	,040	-,067	-,145	,887
I	,178	,053	1,100	3,333	,006
E	4,340	2,585	,570	1,679	,119
P	-,132	,117	-,664	-1,132	,280
T	-,070	,172	-,252	-,410	,689

Джерело: розраховано авторами на основі даних [1, 26-33]

Дані коефіцієнти відображають п'ять незначимих показники – експорт\імпорт товарів, експорт\імпорт послуг.

Єдиний показник, який впливає на односторонні трансферти, які йдуть за кордон, є доходи від інвестицій, які виплачують закордонним інвесторам. Тобто зі збільшенням доходів від інвестицій на 1,1 стандартне відхилення, трансферти також зростають на 1 стандартне відхилення. Правильність даної моделі складає 71,1%.

Далі у Табл. 2.7 наведені коефіцієнти регресійної моделі для Китаю.

Таблиця 2.7

Коефіцієнти регресійної моделі

Модель	Нестандарт. коефіцієнти		Стандарт. коефіцієнти	t	Значимість
	B	Стандарт. ошибка	Бета		
1 (Константа)	19,321	7,832		2,467	,028
X	-,041	,026	-,138	-1,553	,145
M	-,030	,027	-,071	-1,122	,282
P	-,005	,236	-,005	-,023	,982
T	,070	,056	,080	1,255	,232
E	1,549	,584	,817	2,651	,020
I	,195	,061	,220	3,188	,007

Джерело: розраховано авторами на основі даних [1, 26-33]

В даній моделі можна побачити чотири незначимих показники, які не впливають на односторонні платежі з Китаю – імпорт\експорт товарів, експорт\імпорт послуг. П'яти відсоткову значимість має оплата труда нерезидентів, та одновідсоткову значимість мають доходи від інвестицій нерезидентів.

Тобто зі збільшенням останніх показників на 0,817 та 0,22 стандартних відхилення, трансферти з країни стануть також більші на 1 стандартне відхилення. Правильність даної моделі складає 99,5%.

Отже, в даному розділі були проведені наступні дії: аналіз основних статей платіжного балансу обох країн – США та Китаю, аналіз операцій Carry Trade з державними облігаціями внутрішнього займу країни та регресійний аналіз впливу основних статей платіжного балансу на односторонні трансфери з США та Китаю.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ США ТА КИТАЮ З УКРАЇНОЮ

Економічні відносини між трьома країнами зародилися ще за часів початку незалежності України. США та Китай майже одразу визнали Україну суверенною державою і вже наступного року з обома країнами були встановлені дипломатичні відносини.

Але нижче буде розглянуто торгові відносини між країнами в період часу, який нас цікавить, а точніше 2016 – 2020 роки. Розпочати варто з експорту та імпорту товарів між державами (див. Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Об'єм експорту товарів з України протягом 2016 – 2020 років, млн. дол. США

Рік	2016	2017	2018	2019	2020
США	426,5	828,1	1111,4	978,6	983,9
Китай	1832,5	2039,3	2200,1	3593,1	7112,7
Загальний	36361,7	43264,7	47334,9	50054,6	49212,9

Джерело: розраховано авторами на основі даних [37]

Розміри експорту з України в Китай протягом всього періоду збільшується, що на 2020 рік складає в майже 4 рази більше ніж на 2016 рік. У 2019 р. вперше за всю історію української незалежності головним торговим партнером країни став Китай, обійшовши Росію і європейські країни [37].

Щодо того ж самого показника, але в США, то об'єм експорту колихався та майже не змінився по відношенню до загального розміру експорту з України. У відсотках протягом всього періоду вивіз товарів знаходився на позначці 2%. Номінально розміри вивозу товарів у 2017 році

збільшилися вдвічі порівняно з 2016 роком, у 2018 році – досяг свого піку та у 2019/20 роках відбулось невелике зменшення об'ємів експорту.

Таблиця 3.2

**Об'єм імпорту товарів в Україну протягом 2016 – 2020 років, млн.
дол. США**

Рік	2016	2017	2018	2019	2020
США	1687,9	2524,6	2962,4	3284,4	2955,4
Китай	4687,7	5648,7	7608,3	9204,8	8305,7
Загальний	39249,8	49607,2	57187,6	60800,2	54091,3

Джерело: розраховано авторами на основі даних [37]

Не дивно, але кількість імпорту в Україну в кілька разів більша за експорт. Щодо імпорту з США, то бачимо ріст об'єму до 2019 року, що пояснюється всесвітньою пандемією Covid-19, яка змусила у 2020 році зменшити розміри імпорту з будь-яких країн. У відношенні до загального імпорту в Україну з США об'єми залишаються в середньому на рівні 5%. Схожа ситуація з Китаєм: 2016/19 рр. – зріст об'єму імпорту, а в 2020 році – невелике падіння. Також можна відмітити той факт, що у пропорції до загального об'єму імпорту за даний проміжок часу розміри імпорту з Китаю складають 11-15%.

Таблиця 3.3

**Об'єм експорту та імпорту послуг України протягом 2016 – 2020 років,
млн. дол. США**

Рік	2016		2017		2018		2019		2020	
	Екс.	Імп.	Екс.	Імп.	Екс.	Імп.	Екс.	Імп.	Екс.	Імп.
Всього	9868	5326	10714	5476	11637	6308	15628	6942	11167	5209,1
Китай	60,1	96,1	75,3	165,0	106,0	188,9	190,7	226,7	121,4	191,4
США	717,2	693,6	848,1	644,9	1011,7	461,0	1288,4	502,1	1389,1	454,2

Джерело: розраховано авторами на основі даних [37]

Щодо експорту послуг в США з України можна зазначити, що протягом всього періоду показники зростали та у минулому році досягли свого піку, а в Китай – лише до 2020 року. В минулому році імпорт та експорт з та в Китай дещо знизились через зрозумілі причини. Імпорт послуг в США дещо нестабільний. Протягом всього періоду все менше послуг було представлено в Україну з США, а з Китаю – навпаки: не стрімко, але впевнено кількість спеціалістів та послуг зростала.

Найбільш популярними представленими послугами з України в Китай були транспорті та ділові послуги, а в США – транспорті та послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги. Щодо представлених послуг українськими спеціалістами за кордоном були наступні види: до США – державні, ділові та послуги пов'язані з фінансовою діяльністю, до Китаю – послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю та транспорті послуги. Аналізуючи експорт та імпорт послуг по відношенню до загального об'єму ввозу та вивозу, то найбільші відсотки в експорті послуг в США з подальшим зростанням. На кінець 2019 року ця позначка була на рівні приблизно 8% від загального об'єму.

Отже, можна з впевненістю затвердити, після проведення аналізу зовнішньоекономічних операцій з Україною - США та Китай є основними торговими партнерами країни. Також були представлені об'єми імпорту та експорту між трьома країнами.

ВИСНОВКИ

Китай та США – дві протилежності. Кожна з цих країн хоче зайняти перше місце, але обидві країни вже перші і кожна в своєму.

У першому розділі було досліджено статті закордонних та національних авторів. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що Китай, незважаючи на те, що саме у цій країні почалася світова пандемія COVID-19, швидко подолав її наслідки, і в країні вже з другого кварталу 2020 року почалося економічне зростання і за прогнозами воно буде не нижче рівня 2019 року. Це відновлення пов'язане як з оперативним втручанням держави у життєдіяльність країни під час спалаху епідемії у січні-лютому 2020 року, так із суттєвими кризовими явищами в економіках Європейського Союзу та США, які на відміну від Китаю не змогли швидко впоратись з наслідками глобальної пандемії.

Після кризи 2008/09 років сучасна міжнародно фінансово-економічна модель знову не показала гарних результатів на витримку після світової пандемії, знову ж таки в особливості в США, тому зараз компанії та їх структурні підрозділи почали все більше переходити в онлайн, використовувати аутсорсинговий метод організації виробництва та співробітництва загалом всіх суб'єктів міжнародних економічних відносин. Все більше можна очікувати нового етапу регіоналізації, що передбачає розрізання ланцюгів поставок, перенесення виробничих потужностей ближче до їх регіональних логістичних ланок.

Щодо торгівельної війни між США та Китаєм, то можна виділити основні момент того, що у 2018 році було помітне загострення через некоректні висловлювання та дії вже минулого президента Сполучених Штатів Д. Трампа в сторону Китайської Республіки. В кінці 2020 року були вибори президента США, у яких американський народ обрав не Д. Трампа, а його опонента – Дж. Байдена. На разі відсутні будь-які нові претензії від держав.

У другому розділі було досліджено основні статті платіжного балансу обох країн. Результати аналізу поточного рахунку Китаю у період 2016 - 2020рр. свідчать про те, що країна впевнено, незважаючи на санкції з боку США, залишається провідним експортером товарів у світовому господарстві та має постійний надлишок капіталу для іноземних інвестицій, перш за все, інших.

США, в свою чергу, залишається провідним імпортером товарів та експортером послуг, з негативним рахунком поточних операцій. Країна готова для подальших інвестувань. Навіть не дивлячись на санкції проти китайських товарів, Китай залишається основним постачальником товарів.

Дефіцит рахунку операцій з капіталом Китаю врівноважується надлишком на поточному рахунку, який реєструє вхідний грошовий потік в країну. Рахунок операцій з капіталом в Сполучених Штатах протягом всього періоду від'ємний, окрім 2017 р.

Єдиний спільно від'ємний показник в обох країнах є фінансовий рахунок, що можна пояснити привабливістю обох країн. Іноземні інвестори зацікавлені в підприємствах обох країн та впевнені в економіках США та Китаю.

Говорячи про чисту міжнародну інвестиційну позицію, можна з впевненістю відзначити той факт, що США є світовим боржником, можна побачити об'єм боргу перед нерезидентами на кінець 2020 року у майже 14 трлн. дол. США, який повністю всіх задовольняє. Китай – навпаки, є країною «чистим кредитором», тому об'єм зобов'язань лежить лише перед резидентами і лише у 2 трлн. дол. США.

Щодо резервів Китаю великі та стабільні, окрім років коли в країні проводилась реформаційна політика фінансової системи. Теж саме і в Сполучених Штатах, лише в 2017 році прослідковуються взяті з резерву активи. Помилки та пропуски США стабільно позитивні, що вказує на деякі похибки в статистиці країни. Та ж сама стаття платіжного балансу є

стабільно від'ємними для Китаю за модулем набувають суттєвих значень – у середньому 200 млрд. доларів.

Найбільш привабливі умови для операцій Carry Trade можна назвати інвестування в Китай беручи у борг гроші в американському банку, тоді можна отримати певний дохід, залежний від суми, яку вкладають.

Щодо регресійної моделі для обох країн, можна зазначити, що в США лише доходи від інвестицій нерезидентів мають значний вплив на нашу залежну – односторонні трансферти. Щодо Китаю, то в цій країні вплив на вторинні доходи, які виплачує країна, мають оплата праці та доходи від інвестицій нерезидентів.

У третьому розділі розглядались зовнішньоекономічні відносини між США, Китаєм та Україною. Головним експортером та імпортером товарів з/в Україну є Китай, об'єми торгівлі між ними значно більший ніж між Україною та США. У 2019 р. вперше за всю історію української незалежності головним торговим партнером країни став Китай, обійшовши Росію і європейські країни. Але Сполучені Штати обігнали Китай у експорті та імпорті послуг з та в Україну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародний валютний фонд. Дані. URL: <https://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52> (Дата звернення: 27.02.2021)
2. МВФ: Економічні перспективи Китаю у шести діаграмах. URL: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/08/09/na080919-chinas-economic-outlook-in-six-charts> (Дата звернення: 09.11.2020)
3. Mee K., Botham C.: Developments in China's balance of payments and implications for the RMB. (2019) URL: https://www.schroders.com/en/sysglobalassets/digital/hong-kong/institutional/201903_developments_in_chinas_balance_of_payments_and_implications_for_the_rmb.pdf
4. Yakubovskiy S., Rodionova T., Babinchuk O. US-China Trade Conflict: Causes and Consequences. International Relations. Economics. Country Studies. Tourism (IRECST). 2020 (11). 35-43. Available at: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2020-11>
5. A. Kyfak. Foreign Capital Flows as Factors of Economic Growth in Bulgaria, Czech Republic, Hungary and Poland / T. Rodionova, S. Yakubovskiy, A. Kyfak. // Research in World Economy. – 2019. – №4. – С. 48–57. Available at: <https://doi.org/10.5430/rwe.v10n4p48> (дата звернення: 19.09.2020).
6. Lomachynska I., Yakubovskiy S., Plets I. Dynamics of Austrian foreign direct investment and their influence on the national economy. Baltic Journal of Economic Studies. 2018. 4 (5), 167-174. Available at: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-5-167-174>.
7. Lomachynska I. A., Yakubovskyi S. O., Hriaznova V. V. North American insurance markets: features and experience for Ukraine. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2019. Том 24, вип.1(74).С.12-17.

8. Rodionova, T., Yakubovskiy, S. and Derkach, T. (2019) "Impact of foreign investment income on external positions of emerging markets economies", *Journal Transition Studies Review*, 26(1), pp. 81-91. Available at: <https://doi.org/10.14665/1614-4007-26-1-005>.
9. Yakubovskiy, S., Rodionova, T. and Kyfak, A. (2019) "Inflow of Foreign Capital as a Factor of the Development of Current Accounts of the Eastern European Countries", *Journal Transition Studies Review*, 26(2), pp. 3-14. Available at: <https://doi.org/10.14665/1614-4007-26-001>
10. Yakubovskiy, S., Rodionova, T. and Tsviakh O. (2019) "Current State and Prospects for the Development of the North American Free Trade Area", *Actual Problems of International Relations* 1(142), pp. 74-84. Available at: <https://doi.org/10.17721/apmv.2020.142.1.74-84>
11. Yakubovskiy, S., Kopych, R., Shenderova, A. (2021) "The Balance Of Payments` And The International Investment Positions` Transformation Of China In 2016-2020" Available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/50_2020_ukr/7.pdf
12. Evdokimov, A., Guliyev, M. (2020) "International Trade In The Age Of Turbulent Uncertainty, Globalization, Regionalization And Pandemic" Available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3763101
13. Skima, A., Khefacha, I. (2020) "Macroeconomic Interdependence and Exchange Rate Policy in China: Time Series Evidence from China and the United States" Available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3730096
14. Hopewell, K. (2017) "When Market Fundamentalism and Industrial Policy Collide: The Tea Party and the US Export-Import Bank" Available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3758557
15. Organisation for Economic Co-operation and Development Data. URL: <https://data.oecd.org/gdp/quarterly-gdp.htm>
16. K. Amadeo "The US Debt and How It Got So Big" (2021) URL: <https://www.thebalance.com/the-u-s-debt-and-how-it-got-so-big-3305778>

17. Yakubovskiy S., Lomachynska I., Ivaniv-Dubna M. Impact of foreign investment income on public and external debt of the Nordic countries. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/30219>
18. OHNO Sanae, Suzuki Yui. Deciding Factors in the Return on Foreign Direct Investment: —A Comparison between China and the United States. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.mof.go.jp/english/pri/publication/pp_review/ppr16_02_02.pdf
19. Kyambalesa H., Trade Deficits: Causes, Effects and Remedies 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3471015.
20. Lartey E. K. K., The effect of remittances on the current account in developing and emerging economies 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ecno.12149>.
21. Lee K.-K., Capital Account Liberalization and Economic Growth: The Empirical Relationship Revisited 2016. The Ritsumeikan economic review, Vol. 64 No. 36. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/60550-132.pdf>.
22. Zaki, Najibullah, The Impacts of Corruption on Attracting Foreign Direct Investment 2020. EUREKA: Social and Humanities, (4), 10-14. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ssrn.com/abstract=3749122>.
23. Жук І. Теоретическіе підходи к регулюванію платіжного баланса как основи достиження макроекономіческого рівноважия / І. Жук // Банкаўскі веснік. – 2019. – С. 63-71.
24. United States, Current Account. International Monetary Fund. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
25. China, Current Account. International Monetary Fund. -[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>

26. United States, Trade Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
27. China, Trade Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
28. United States, Balance of Service. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
29. China, Balance of Service. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
30. United States, Primary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
31. China, Primary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
32. China, Secondary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
33. United States, Secondary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
34. United States, Financial Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
35. China, Financial Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>

36. Bureau of economic analysis. URL: <https://www.bea.gov/>
37. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
38. Дохідність облігацій внутрішньодержавної позички. URL: <https://www.investing.com/rates-bonds/world-government-bonds>
39. Позичкова ставка відсотка. URL: <https://tradingeconomics.com/country-list/lending-rate>
40. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток А: Платіжний баланс Китаю (млрд. дол. США)

Стаття балансу	2016	2017	2018	2019	2020Q1	2020Q2
Рахунок поточних операцій	202,203	195,116	25,499	141,335	-33,695	110,167
Експорт товарів	1989,52	2216,21	2414,44	2399,02	465,861	603,839
Імпорт товарів	1500,64	1740,27	2022,27	1973,75	442,764	442,542
Експорт послуг	208,403	213,063	233,566	244,359	54,436	55,766
Імпорт послуг	441,549	471,995	525,735	505,508	101,481	85,273
Сальдо торгівлі товарами та послугами	255,737	217,009	100,001	164,122	-23,948	131,789
Баланс первинних доходів	-44,014	-10,037	-75,093	-33,037	-11,336	-22,547
Оплата труда: надходження	26,883	21,698	18,109	14,257	3,467	3,536
Оплата труда: виплати	6,21	6,761	9,946	11,156	3,128	3,14
Доходи від інвестицій: надходження	198,374	265,174	226,745	219,76	22,608	69,475
Доходи від інвестицій: виплати	263,405	290,587	311,794	256,967	34,423	91,775
Баланс вторинних доходів	-9,52	-11,857	-2,41	10,25	1,588	0,925
Рахунок операцій з капіталом	-0,344	-0,091	-0,568	-0,327	-0,092	-0,014
Фінансовий рахунок	-27,554	-18,01	-153,806	-57,043	-11,189	34,464
Прямі інвестиції: активи	216,424	138,292	143,026	97,703	18,004	29,162
Прямі інвестиції: пасиви	174,749	166,083	235,365	155,815	34,306	33,868
Прямі інвестиції: сальдо	41,675	-27,791	-92,339	-58,112	-16,302	-4,706
Портфельні інвестиції:	102,769	94,803	53,507	89,418	51,508	23,587

активи						
Портфельні інвестиції:	50,498	124,3	160,381	147,366	-1,682	66,012
пасиви						
Портфельні інвестиції: сальдо	52,271	-29,497	-106,874	-57,948	53,19	-42,425
Інші інвестиції: активи	349,905	100,847	141,802	32,291	3,239	61,915
Інші інвестиції: пасиви	33,165	152,741	121,426	-43,658	30,908	3,933
Інші інвестиції: сальдо	316,74	-51,894	20,376	75,949	-27,669	57,982
Помилки та пропуски	-229,41	-213,04	-178,74	-198,05	22,599	-75,688
Резервні активи	-443,63	91,526	18,876	-19,288	-25,059	19,136

Джерело: розраховано автором на основі даних [1]

Додаток Б: Платіжний баланс США (млрд. дол. США)

Стаття балансу	2016	2017	2018	2019	2020Q1	2020Q2
Рахунок поточних операцій	-394,87	-365,26	-449,7	-480,23	-97,938	-162,6
Експорт товарів	1457,39	1557	1676,95	1652,44	397,424	291,662
Імпорт товарів	2207,2	2356,34	2557,25	2516,77	573,14	511,788
Експорт послуг	780,528	830,388	862,432	875,83	192,251	160,676
Імпорт послуг	511,899	544,833	562,069	588,363	130,516	100,962
Сальдо торгівлі товарами та послугами	-481,17	-513,79	-579,94	-576,87	-113,97	-160,676
Баланс первинних доходів	197,021	257,794	251,172	236,344	52,897	33,322
Оплата труда: надходження	6,33	6,347	6,651	6,724	1,682	1,47
Оплата труда: виплати	17,316	16,896	17,118	18,785	4,003	3,205
Доходи від інвестицій: надходження	851,488	991,176	1101,818	1128,967	253,11	210,676
Доходи від інвестицій: виплати	643,481	722,833	840,179	880,562	197,892	176,689
Баланс вторинних доходів	-110,72	-109,27	-120,93	-139,71	-36,864	-35,506
Рахунок операцій з капіталом	-6,606	12,395	-4,197	-6,244	-2,971	-1,054
Фінансовий рахунок	-365,72	-332,41	-424,72	-400,21	-127,08	-206,46
Прямі інвестиції: активи	299,815	405,376	-151,298	188,47	8,153	48,753
Прямі інвестиції: пасиви	474,388	366,995	261,482	351,631	53,688	0,726
Прямі інвестиції: сальдо	-174,573	38,381	-412,78	-163,161	-45,535	48,027
Портфельні інвестиції: активи	36,285	569,376	335,261	46,571	115,814	-0,947
Портфельні інвестиції: пасиви	231,267	790,797	303,075	179,976	-20,548	342,238

пасиви						
Портфельні інвестиції: сальдо	-194,982	-221,421	32,186	-133,405	136,362	-343,185
Інші інвестиції: активи	-2,954	215,124	170,016	201,051	724,355	-304,13
Інші інвестиції: пасиви	1,038	388,491	193,736	266,35	920,653	-405,577
Інші інвестиції: сальдо	-3,992	-173,367	-23,72	-65,299	-196,298	101,447
Помилки та пропуски	37,854	18,761	34,183	90,927	-26,413	-37,841
Резервні активи	2,101	-1,695	5,004	4,66	-0,24	4,964

Джерело: розраховано автором на основі даних [1]

**Додаток В: Основні статті платіжного балансу США для проведення
регресійної моделі**

Time	X	M	I	E	S	P	T
2001	347,953	517,113	154,593	3,781	61,799	179,421	119,781
2002	364,956	551,286	162,246	4,404	60,481	195,506	130,603
2003	364,622	566,96	164,668	4,716	63,12	204,282	133,168
2004	379,863	571,836	161,974	4,415	65,016	201,319	128,347
2005	375,105	553,3	164,787	3,602	63,206	191,445	125,103
2006	386,764	588,396	176,409	4,241	66,736	207,64	139,953
2007	384,28	591,958	186,356	4,649	70,133	213,434	143,02
2008	410,855	622,69	195,281	4,404	66,29	217,869	136,757
2009	405,427	602,682	193,119	3,643	62,524	205,611	131,053
2010	432,317	637,616	211,717	4,238	65,868	214,892	143,944
2011	416,102	655,42	214,363	4,76	67,235	220,151	146,022
2012	423,104	661,534	220,98	4,477	70,317	221,778	141,05
2013	410,239	602,937	217,655	3,989	69,389	203,488	136,903
2014	417,456	641,962	224,082	4,645	69,813	221,36	153,372
2015	408,029	646,25	222,038	5,126	71,182	223,64	153,036
2016	416,713	625,62	216,787	5,025	71,307	227,342	145,052
2017	397,424	573,14	197,892	4,003	71,912	192,251	130,516
2018	291,662	511,788	176,689	3,205	69,579	160,676	100,962
2019	352,921	614,312	188,247	3,934	73,582	163,306	107,841

**Додаток Г: Основні статті платіжного балансу Китаю для проведення
регресійної моделі**

Time	X	M	P	T	E	I	S
2001	425,606	321,14	49,931	102,396	1,527	52,705	9,907
2002	493,526	368,833	51,031	102,708	1,485	62,445	9,633
2003	527,995	389,585	51,607	115,183	1,659	65,914	10,093
2004	542,389	421,076	55,833	121,261	1,538	82,339	10,786
2005	474,906	392,68	50,681	113,799	1,681	60,574	9,85
2006	551,821	419,383	50,844	120,965	1,527	70,154	11,462
2007	568,322	448,004	52,871	118,866	1,643	79,917	9,284
2008	621,163	479,749	58,66	118,363	1,909	79,94	9,426
2009	528,863	477,148	56,552	130,104	2,599	71,817	9,889
2010	607,697	504,096	58,967	132,681	2,456	88,247	10,945
2011	635,36	534,559	55,934	136,794	2,412	79,335	3,379
2012	645,521	506,467	62,112	126,154	2,478	72,393	3,951
2013	528,43	452,694	59,425	122,872	2,892	48,422	3,897
2014	593,893	488,926	59,153	124,986	2,669	70,914	3,591
2015	628,072	505,492	59,81	132,291	2,89	69,803	4,267
2016	648,621	526,633	65,969	125,356	2,704	67,827	3,9
2017	465,861	442,764	54,436	101,481	3,128	34,423	7,577
2018	603,839	442,542	55,766	85,273	3,14	91,775	7,25
2019	686,096	530,271	57,4	97,691	3,916	96,919	6,839

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ФМВПС
протокол №3 від 28.11.2018 р.

РОЗПИСКА

Я, Антонюк Влада Вадимівна, підтверджую, що моя дипломна робота за темою: «Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин США та Китаю в умовах глобальних дисбалансів» повністю відповідає всім вимогам академічної доброчесності, не містить в собі плагіату, а електронна версія роботи, яка додається на диску, є тотожною її паперовому варіанту.

2.06.2021 р.

(дата)

(підпис)